

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.9.2008
KOM(2008) 533 slutlig

2008/0180 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning

(framlagt av kommissionen)

{SEC(2008) 2424}

{SEC(2008) 2425}

MOTIVERING

BAKGRUND

Motiv och syfte

De tekniska kraven i direktiv 93/119/EG¹ om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning har aldrig ändrats även om omständigheterna har ändrats.

Ny teknik har gjort vissa gamla standarder föråldrade. Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet rekommenderade i två olika vetenskapliga yttranden 2004 och 2006 revidering av direktivet. Även Världsoorganisationen för djurens hälsa antog 2005 två riktlinjer för djurs välfärd vid slakt och avlivning med liknande slutsatser.

Djurskydd har blivit en allt mer uppmärksam fråga i vårt samhälle. Den rättsliga miljön har ändrats då en rad EU-rättsakter har antagits om säkra livsmedel genom vilka ansvaret har förskjutits till livsmedelsföretagarna. Massavlivningar på grund av djurepidemier har väckt frågan om hur dessa ska genomföras. År 2006 antog kommissionen gemenskapens första handlingsplan för djurskydd och djurs välbefinnande i vilken nya begrepp infördes, såsom indikatorer för kontroll av djurens hälsa och referenscentrum för djurens välbefinnande. Man har upptäckt vissa problem i EU-lagstiftningen, såsom brist på harmoniserade metoder för nya sätt att genomföra bedövning, brist på klara ansvarsområden för aktörerna, bristande kompetens bland personalen eller bristande förhållanden avseende djurskyddet vid tidpunkten för avlivning i sjukdomsbekämpande syfte.

Mot bakgrund av detta innebär förslaget ett betydande mervärde jämfört med bibehållande av status quo.

Särskilt genom att byta rättsligt instrument från direktiv till förordning möjliggör förslaget en enhetlig och samtidig tillämpning, och den extra arbetsbörda och ojämlikhet som nationella införlivanden medför kan undvikas. Förordningen passar också bättre som format eftersom man då snabbare kan tillämpa tekniska och vetenskapliga framsteg. Det erbjuder också endast en uppsättning bestämmelser, vilket gör det tydligare och enklare att tillämpa både för aktörer inom EU och för EU:s handelspartner.

Förslaget är också mer flexibelt för aktörerna, då riktlinjer om utförliga tekniska frågor antas. Samtidigt måste aktörerna ta ansvar för djurskyddet (egenkontroller i bedövningsprocessen, standardrutiner), vilket bidrar till bättre tillämpning av djurskyddet i slakterier.

Förslaget syftar också till att utveckla vetenskapliga lärometoder (kompetensbevis, referenscentrum) för bättre förståelse och integration av djurskydd i vardagsrutinerna bland djurhanterare, slaktare och officiella inspektörer.

Förslagets huvudsyften är följande:

- 1) Bättre djurskydd vid tidpunkten för slakt eller avlivning.
- 2) Främjande av innovation för bedövnings- och avlivningsteknik.
- 3) Att ge lika villkor på den inre marknaden för berörda aktörer.

Dessutom syftar detta förslag till att uppnå följande särskilda mål:

¹ EGT L 340, 31.12.1993, s. 21.

- 1) Utarbetande av en gemesam metodologi för att främja nya bedövningsmetoder.
- 2) Se till att djurskydd i högre grad integreras i produktionsprocessen genom krav på standardrutiner och utnämning av djurskyddsansvariga i slakterier.
- 3) Uppgradering av slakteriers normer avseende utformning och utrustning.
- 4) Bättre kompetens hos berörda aktörer och tjänstemän.
- 5) Bättre djurskydd i samband med massavlivningar.

Allmän bakgrund

Detta förslag kommer att ersätta direktiv 93/119/EG om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning som omfattar avlivning av animalieproduktionens djur.

Varje år avlivas närmare 360 miljoner grisar, får, getter och nötkreatur och mer än fyra miljarder fjäderfän i slakterier i EU. Dessutom avlivas 25 miljoner djur inom pälsindustrin och 330 miljoner dagsgamla kycklingar i kläckerier. Bekämpning av smittsamma sjukdomar kan också innebära avlivning av miljoner djur.

Nuläget är inte tillfredsställande i förhållande till de mål man vill uppnå. Djurskyddet genomförs inte på samma sätt i olika medlemsstater, på vissa håll är resultatet mycket otillfredsställande. Skillnaderna i medlemsstaternas krav på slakterier och tillverkare av bedövningsutrustning garanterar dem inte lika villkor även om de konkurrerar på en global marknad. En sådan situation främjar inte innovation.

Gällande bestämmelser

Direktiv 93/119/EG kommer att upphävas men förslagets räckvidd ändras inte.

Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Ej tillämpligt.

SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSANALYS

Samråd med berörda parter

Metoder, målsektorer och deltagarnas allmänna profil

Kommissionen anordnade 2006 en extern undersökning om bedövningsmetoder i slakterier och deras ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser. Under undersökningens gång konsulterades betydande berörda parter, såsom köttindustrins förbund, behöriga myndigheter och djurskyddsorganisationer.

Kommissionen hade även kontakt med berörda parter och vetenskapliga, tekniska och rättsliga experter angående olika aspekter av förslaget. Samrådet inleddes i juli 2006. Initiativet offentliggjordes med presentationer på olika industriforum och i relevanta rådgivande kommittéer eller grupper inom kommissionen under 2006–2007.

Särskilda webbplatser skapades och uppdaterades regelbundet för att informera allmänheten om initiativet. Från december 2007 till februari 2008 öppnades en e-brevlåda och berörda parter uppmanades att inkomma med synpunkter. Initiativet presenterades för medlemsstaterna i en arbetsgrupp i januari 2008.

Sammanfattning av svaren och hur de har beaktats

De berörda parterna och medlemsstaterna var eniga om principen att aktörerna i högre grad ska vara ansvariga för djurskyddet. De berörda parterna välkomnade

förslaget till en förordning istället för ett direktiv, medan medlemsstaternas åsikter gick isär.

Det fanns stort stöd för att införa krav på standardrutiner och även tanken på en djurskyddsansvarig välkomnades. Djurskyddsorganisationer och vissa medlemsstater betonade däremot att det är viktigt att bibehålla föreskrivande bestämmelser. Andra deltagare uttryckte oro angående kraven på standardrutiner och en djurskyddsansvarig i små slakterier.

På grundval av studier och samråd drog kommissionen slutsatsen att även om storskaliga slakterier i EU redan har en person med ansvar för kontroll av köttkvaliteten (som kan utföra den kombinerade rollen av att övervaka standardrutinerna och verka som djurskyddsansvarig utan att det medför allt för höga extra kostnader), är detta inte fallet i mindre slakterier. Följaktligen vill man ha undantag för kravet på en djurskyddsansvarig i mycket små slakterier eftersom åtgärden inte står i proportion till det begränsade antalet slaktade djur, och för att undvika en eventuell snedvridning av konkurrensen.

Alla tillfrågade parter medgav att bedövningsmetoderna bör definieras bättre.

Alla medgav också att mera kunskap behövs eftersom både officiella inspektörer och aktörer ibland inte får tekniskt stöd. Alla stödde tanken på ett kompetensbevis. Principen om nationella referenscentrum fick ett blandat mottagande. Medlemsstaterna oroade sig för att införa nya administrativa strukturer och för eventuella budgetkonsekvenser.

Medlemsstaterna förhöll sig positivt till bättre beredskap och rapportering om djurskyddet i händelse av att djur måste avlivas i sjukdomsbekämpande syfte. Vissa medlemsstater föredrar strikt efterlevnad av internationella riktlinjer medan andra förespråkar en viss flexibilitet.

Hänsyn har tagits till kommentarerna ovan på följande sätt:

- a) På grund av oro för avsaknaden av föreskrivande bestämmelser infördes krav på nationella referenscentrum. Dessutom är tillverkarna av bedövningsutrustning enligt förslaget skyldiga att ge handledning i hur deras utrustning ska användas. Medlemsstaterna bör även utarbeta regler för god praxis.
- b) På grund av oro för kostnader av tillämpningen av nya normer för infrastruktur i slakterier infördes en övergångsperiod för detta krav.
- c) På grund av oro för administrativa kostnader för upprättandet av nationella referenscentrum beslöt man ändra kraven så att strukturen blir mer flexibel.
- d) På grund av oro för att standardrutiner ökar den administrativa bördan innehåller förslaget en möjlighet till undantag för mindre slakterier.
- e) På grund av oro om bristande flexibilitet vid sjukdomsbekämpning medger förslaget undantag ifall avlivningen medför allvarliga risker för människors eller djurs hälsa.

Ett öppet samråd via Internet organiserades den 20 december 2007 –20 februari 2008. Kommissionen tog emot 10 svar. Resultaten finns på:
http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/slaughter/slaughter_stakeholders_en.htm.

Extern experthjälp

Vetenskapliga och tekniska områden som berörs

Djurskydd, säkra livsmedel, djurhälsa.

Använda metoder

Flera källor användes, särskilt yttranden från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet från 2004 och 2006, internationella riktlinjer (OIE:s riktlinjer för slakt och avlivning), nationell lagstiftning inom och utanför gemenskapen (USA, Förenade kungariket, Frankrike, Nya Zeeland osv.). Hänsyn togs även till alla relevanta rapporter från Kontoret för livsmedels- och veterinärfrågor (FVO) och till den externa undersökningen som gjordes för konsekvensanalysen.

Flera experter konsulterades (vetenskapsmän, konsulter och regeringsexperter), likaså berörda parter: Slakterier (för rött kött och kött av fjäderfä), lantbrukarorganisationer, veterinärer, religiösa grupper, djurskyddsorganisationer, tillverkare av bedövningsutrustning.

De viktigaste organisationer och experter som rådfrågats

Anglia-Autoflow — utrustningstillverkare

Animals' Angels — djurskyddsorganisation

AVEC — fjäderfäindustri

AEH — *Association of European Hatcheries* (förbund för europeiska kläckerier)

Butina — utrustningstillverkare

CIWF — djurskyddsorganisation

COPA-COGECA — uppfödare

Eurogroup for Animals — djurskyddsorganisation

EPEXA — *Association of European Hatching Egg, One-Day-Olds and Pullet Exporters* (samarbetsorganisation för exportörer av daggamla kycklingar, kläckägg och föräldradjur)

Europeiska pälsdjursuppfödarens förbund

Federation of Veterinarians of Europe - Europeiska veterinärförbundet

Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund

Agence française de sécurité sanitaire des aliments, AFSSA — franska livsmedelsverket

FNICGV — *Fédération nationale de l'industrie et des commerces en gros des viandes* — köttindustrin

Humane Slaughter Association — djurskyddsorganisation

IBC — *International Butchers' Confederation* — Internationella slaktarförbundet

OABA — djurskyddsorganisation

PVE (*Product Boards for Livestock, Meat and Eggs*) — köttindustrin

Stork Food Systems — utrustningstillverkare

Sammanfattning av inhämtade och använda råd

Inga allvarliga risker med oåterkalleliga konsekvenser påtalades. I sitt yttrande 2004 lade Efsas vetenskapsmän fram mer än tjugo tekniska rekommendationer. Följande rekommendationer från Efsa togs med i förslaget:

- Lämplig utbildning för personer som avlivar djur.
- Konstantströmsutrustning vid elektrisk bedövning.
- Registreringssystem för elektriska parametrar.
- Registreringssystem för gasparametrar.
- Begränsningar för användningen av icke-penetrerande bultpistol på unga lamm.
- Flera tekniska förbättringar av fotbyglar för fjäderfä.
- Avblodning så att båda halspulsåderna skärs av.
- Krav på avlivning av fjäderfä med gas (icke-reversibel bedövning)

Några rekommendationer togs inte med i förslaget eftersom konsekvensanalysen visade att de för närvarande inte var ekonomiskt genomförbara i EU. Detta gällde särskilt följande rekommendationer:

- Utfasning av användningen av koldioxid vid bedövning av grisar och fjäderfä.
- Utfasning av användningen av vattenbad vid bedövning av fjäderfä.

Andra rekommendationer ingår inte i förslaget eftersom de avser parametrar som bör ingå i genomförandeåtgärderna.

Rekommendationer för fiskodling ingick inte i förslaget eftersom ytterligare vetenskapliga yttranden eller en ekonomisk utvärdering behövdes på detta område.

Offentliggörande av experternas synpunkter och förslag

Efsas yttranden och OIE:s riktlinjer är tillgängliga för allmänheten via Internet:

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_home.htm

http://www.oie.int/eng/normes/mcode/en_titre_3.7.htm.

Konsekvensanalys

De främsta politiska alternativen varierade från att behålla status quo, avreglering, tekniska ändringar av direktivet eller omdisponering av lagstiftningen.

Slaktkostnaderna utgör endast en liten andel av slakteriernas totala kostnader (20 %) men kan påverka deras konkurrenskraft. Slakterierna omfattas av regelbundna officiella kontroller genom lagstiftning om säkra livsmedel. Genom förslaget införs inte nya krav på officiella kontroller. Djurskyddet har en positiv effekt på köttkvalitet och säkerhet i arbetet. Det utgör även ett positivt marknadsvärde. Inga betydande miljökonsekvenser har konstaterats.

Vid jämförelse av de främsta tilltänkta policyalternativen förefaller omdisponering av lagstiftningen vara det mest gynnsamma alternativet.

I konsekvensanalysen undersöks följande aspekter av omdisponering av lagstiftningen närmare:

När det gäller godkännande av nya bedövningsmetoder skulle ett centraliserat system vara ett lämpligt alternativ, medan ett delvis centraliserat system skulle medföra vissa fördelar i flexibilitet och kostnader.

Bättre integration av djurskydd i produktionsprocessen medför klara fördelar när det gäller djurens välbefinnande, arbetarskydd och köttkvalitet. Detta kan uppnås genom införande av krav på standardrutiner och/eller en djurskyddsansvarig. De ekonomiska kostnaderna är i båda fallen begränsade och de slakterier som redan tillämpar sådana åtgärder uppskattar de ekonomiska fördelarna.

Enligt konsekvensanalysen finns det också behov av att uppdatera standarderna för infrastruktur i slakterier. Detta kommer att medföra sociala fördelar och investeringskostnaderna kan sänkas om en rimlig övergångsperiod tillämpas.

Bättre kompetens hos personal som avlivar djur samt införandet av en särskild nationell struktur för tillhandahållande av tekniskt stöd för djurskydd för tjänstemän verkar vara två kompletterande tillvägagångssätt. En policy för ökad kunskap är mycket effektiv för djurskyddet, flexibelt för industrin och socialt positiv för de anställda.

Slutligen, avseende massavlivningar av djur anses det i analysen att ett flexibelt alternativ mer sannolikt ger goda resultat än ett traditionellt föreskrivande tillvägagångssätt.

RÄTTSLIGA ASPEKTER

Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Förslaget kommer att öka företagarnas ansvar för djurskyddet. Detta är förenligt med ”hygienpaketet”, en uppsättning rättsakter om säkra livsmedel som antogs 2004, enligt vilket aktörerna måste integrera livsmedelssäkerhet i sin verksamhet och kunna påvisa att de vidtar åtgärder i detta hänseende. Det är även förenligt med gemenskapens handlingsplan för djurskydd och djurs välbefinnande, i vilken man införde tanken om mätbara indikatorer för djurs välbefinnande.

Enligt förslaget måste personal som hanterar och/eller slaktar djur inneha ett kompetensbevis. Kravet kommer att gälla för slakterier och för avlivning inom pälsdjursuppfödning.

Enligt förslaget måste alla medlemsstater upprätta ett nationellt referenscentrum som ger tekniskt stöd till tjänstemän som sysslar med djurskydd vid avlivning. Centret ska ge vetenskapliga bedömningar om nya bedövningsmetoder/utrustning och nybyggda slakterier och ska ackreditera organ som utfärdar kompetensbevis avseende djurskydd.

Förslaget kommer att ge exakta definitioner av bedövningsmetoder. Det kommer även att fastställa ett gemensamt system för godkännande av nya bedövningsmetoder.

Förslaget kommer att leda till att hänsyn tas till djurskydd i alla skeden då djur avlivas i sjukdomsbekämpande syfte. Detta gör det både enklare att ha en god beredskap och att genomföra särskild övervakning av djurskydd och rapportering till allmänheten.

I linje med hygienförordningen tillåter förslaget slakt för privat konsumtion (t.ex. på gårdar) under förutsättning att de allmänna kraven i denna förordning uppfylls, särskilt avseende tidigare bedövning.

Rättslig grund

Artikel 37 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Subsidiaritetsprincipen

Eftersom förslaget inte omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet är subsidiaritetsprincipen tillämplig.

Medlemsstaterna kan inte i tillräcklig utsträckning själva uppnå målen för förslaget av följande skäl:

Handel förs internationellt med kött, pälsar och andra produkter från avlivning av uppfödningdjur. Också utrustning för att bedöva och hålla fast djur marknadsförs över gränserna. Olikheter i djurskyddsnormerna om avlivning av djur mellan de olika medlemsstaterna påverkar konkurrenskraften mellan slakterier, jordbrukare, kläckerier och tillverkare av bedövningsutrustning.

Förslagets syften kan av följande skäl lättare uppnås genom åtgärder på EU-nivå:

Produkter som fås genom sådan verksamhet saluförs fritt inom EU. Därför har EU-åtgärder troligtvis en mera enhetlig effekt och de föreslagna målen kan bättre uppnås.

Det är svårt att ta fram indikatorer som avspeglar situationen när det gäller målen i förslaget på ett icke-tvetydigt sätt. Den grad i vilken vissa irreversibla bedövningsmetoder används verkar återspegla en viss grad av förbättring av djurskyddet för fjäderfä eller svin. Användningen av bedövningsmetoder påverkas också av ekonomiska faktorer.

Förslagets räckvidd begränsas till avlivning av uppfödningdjur. Sådan verksamhet är långt harmoniserad genom annan gemenskapslagstiftning.

Avlivning av sällskapsdjur eller avlivning som en del av jakt eller sportverksamhet omfattas inte av detta förslag och hör till medlemsstaternas ansvarsområde.

Förslaget tillåter även nationella åtgärder i enlighet med protokollet om djurskydd och djurens välfärd, i vilket man framhäver behovet av respekt för nationella bestämmelser i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv.

Förslaget överensstämmer därför med subsidiaritetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

En förordning erbjuder följande fördelar:

- Enhetlig och samtidig tillämpning i alla medlemsstater. Varken medlemsstater eller kommissionen behöver bära den extra bördan som följer av införlivande.
- En uppdatering av förordningen kan snabbare tillämpas, vilket har stor betydelse på ett område med snabba tekniska och vetenskapliga framsteg.
- Det erbjuder en enda uppsättning bestämmelser, vilket gör det tydligare och enklare att tillämpa dem både för aktörer och EU:s främsta handelspartner.

Förslaget har inte finansiella konsekvenser för gemenskapen. Enligt konsekvensanalysen kommer de finansiella konsekvenserna främst att påverka företagare som inte tillämpat nuvarande EU-regler i tillräcklig utsträckning. Dessutom har övergångsperioder fastställts för åtgärder som gäller infrastruktur i slakterier och även anställda som redan arbetar i slakterier. Undantag medges också för mindre slakterier när det gäller kravet på en djurskyddsansvarig.

Den ekonomiska undersökningen visade också att majoriteten av de slakterier som redan har tillämpat de åtgärder som anges i förslaget anser att kostnaderna är relativt acceptabla och att ändringarna överlag gynnat deras ekonomiska verksamhet.

Val av regleringsform

Föreslagen regleringsform: Förordning.

Övriga regleringsformer skulle vara olämpliga av följande skäl:

Icke-bindande instrument avsågs enhälligt av alla tillfrågade parter som enda sätt att uppnå de ställda målen. Alla berörda parter anser att avlivning av djur är en verksamhet som behöver miniminormer för alla aktörer och denna verksamhet bör övervakas av myndigheter.

Nuvarande EU-lagstiftning är ett direktiv och det har inte lett till tillräcklig harmonisering.

BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Simulering, pilotfas och övergångsperiod

Åtgärden har varit eller kommer att bli föremål för en övergångsperiod.

Förenklningar

Förslaget innebär att lagstiftningen förenklas.

Förslaget som upphäver det nuvarande direktivet gör nationellt införlivande överflödigt. Dessutom kommer bättre integration i lagstiftningen om säkra livsmedel att underlätta tillämpningen.

Upphävande av gällande lagstiftning

Om förslaget antas kommer nuvarande lagstiftning att upphöra att gälla.

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Förslaget gäller en EES-fråga och bör därför gälla även EES.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 37, med beaktande av kommissionens förslag², med beaktande av Europaparlamentets yttrande³, med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴, efter att ha hört Regionkommittén⁵, och av följande skäl:

- (1) I rådets direktiv 93/119/EG av den 22 december 1993 om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning⁶ fastställs gemensamma minimibestämmelser för skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning i gemenskapen. Det direktivet har inte ändrats väsentligt sedan det antogs.
- (2) Avlivning av djur kan orsaka djuren smärta, plåga, rädsla eller andra former av lidande även under bästa möjliga tillgängliga tekniska förhållanden. Vissa ingrepp i samband med avlivningen kan vara stressande och alla bedövningstekniker har vissa nackdelar. Aktörerna bör vidta nödvändiga åtgärder för att undvika smärta och minimera plåga och lidande hos djuren under slakt och avlivning med hänsyn till bästa praxis på området och tillåtna metoder enligt denna förordning. Smärta, plåga eller lidande bör anses vara av sådan art att den kan undvikas när aktörerna bryter mot något av kraven i denna förordning eller använder tillåtna metoder utan att överväga senaste möjliga teknik, och på grund av vårdslöshet eller avsiktligt orsakar djuren smärta, plåga eller lidande.
- (3) Skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning har omfattats av gemenskapslagstiftning sedan 1974, och det förstärktes betydligt genom direktiv 93/119/EG. Skillnaderna i tillämpningen av direktivet i medlemsstaterna är dock stora och det har påpekats att det förekommer betydande djurskyddsproblem och skillnader som kan påverka konkurrenskraften mellan aktörerna.

² EUT C xxx, xx.xx.xxxx, s. xx.

³ EUT C xxx, xx.xx.xxxx, s. xx.

⁴ EUT C xxx, xx.xx.xxxx, s. xx.

⁵ EUT C xxx, xx.xx.xxxx, s. xx.

⁶ EGT L 340, 31.12.1993, s. 21. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 1/2005 (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).

- (4) Djurskydd är en gemenskapsvärdering som är förankrad i protokollet om djurskydd och djurens välfärd som bifogats till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen⁷. Skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning är en fråga av allmänt intresse som påverkar konsumenternas attityder till jordbruksprodukter. Dessutom bidrar bättre djurskydd vid tidpunkten för slakt till bättre köttkvalitet och indirekt till bättre arbetarskydd i slakterier.
- (5) Nationell lagstiftning om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning påverkar konkurrensvillkoren och följaktligen också hur den inre marknaden för jordbruksprodukter fungerar. Man bör införa gemensamma regler för att trygga en rationell utveckling av den inre marknaden för dessa produkter.
- (6) Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) har antagit två yttranden om djurskyddsaspekterna i de vanligaste systemen för bedövning och avlivning av vissa djurarter, nämligen *Welfare aspects of the main systems of stunning and killing the main commercial species of animals*⁸ 2004 och *Welfare aspects of the main systems of stunning and killing applied to commercially farmed deer, goats, rabbits, ostriches, ducks, geese and quail*⁹ 2006. Gemenskapslagstiftningen på detta område bör uppdateras med hänsyn till dessa vetenskapliga yttranden. Rekommendationerna att utfasa användningen av koldioxid av svin och fjäderfä och vattenbad för bedövning av fjäderfä togs inte med i förslaget eftersom det framgick av konsekvensanalysen att detta inte är ekonomiskt genomförbart i dagens läge i EU. Andra rekommendationer bör inte heller beaktas i denna förordning eftersom de avser tekniska parametrar som bör ingå i tillämpningsföreskrifter eller regler för god praxis. Rekommendationer för odlad fisk togs inte med i förslaget eftersom ytterligare vetenskapliga yttranden och en ekonomisk utvärdering behövdes på detta område.
- (7) Världsorganisationen för djurens hälsa (OIE) antog 2007 *Terrestrial Animal Health Code* (kodex för landlevande djur) som innehåller riktlinjer för slakt av djur och för avlivning av djur i syfte att bekämpa sjukdomar. De internationella riktlinjerna innehåller rekommendationer för hantering, fasthållning, bedövning och avblodning av djur i slakterier och avlivning av djur vid utbrott av smittsamma sjukdomar. Dessa internationella standarder bör beaktas även i denna förordning.
- (8) Sedan direktiv 93/119/EG antogs har den gemenskapslagstiftning om säkra livsmedel som gäller för slakterier genomgått en genomgripande förändring genom antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien¹⁰ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung¹¹. I dessa förordningar betonas livsmedelsföretagarnas ansvar för att se till att livsmedel är säkra. Slakterierna måste också följa förfaranden för förhandsgodkännande där den behöriga myndigheten kontrollerar att de är byggda, utformade och utrustade så att de uppfyller motsvarande tekniska krav för säkra livsmedel. Djurskyddsfrågor bör integreras bättre i slakterier och i deras konstruktion, utformning och utrustning.

⁷ EGT C 340, 10.11.1997, s. 110.

⁸ *The EFSA Journal*, nr 45, s. 1, 2004.

⁹ *The EFSA Journal*, nr 326, s. 1, 2006.

¹⁰ EUT L 139, 30.4.2004, s. 1. Rättad i EUT L 226, 25.6.2004, s. 3.

¹¹ EUT L 139, 30.4.2004, s. 55. Rättad i EUT L 226, 25.6.2004, s. 22. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1243/2007 (EUT L 281, 25.10.2007, s. 8).

- (9) Offentliga kontroller i livsmedelskedjan har också omorganiserats genom antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd¹² och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel¹³.
- (10) De omständigheter under vilka animalieproduktionens djur avlivas har en direkt eller indirekt effekt på marknaden för livsmedel, foder och andra produkter och på de berörda aktörernas konkurrenskraft. Därför omfattas sådan avlivningsverksamhet av gemenskapslagstiftningen. Traditionellt uppfödda arter såsom hästar, åsnor, nötkreatur, får, getter eller svin kan också uppfödvas av andra skäl, t.ex. för att hållas som sällskapsdjur, tjäna som djur för föreställningar eller utställningar, i arbete eller idrott. Om avlivning av djur av dessa arter används för produktion av livsmedel eller andra produkter bör verksamheten omfattas av denna förordning. Följaktligen bör avlivning av vilda eller förvildade djur för begränsning av populationen inte omfattas av denna förordning.
- (11) Fisk och landlevande djur är fysiskt mycket olika och odlad fisk slaktas och avlivas i ett mycket annorlunda sammanhang, särskilt avseende inspektionsförfarandet. Dessutom är forskningen om bedövning av fisk mycket mindre utvecklad än för andra uppfödda arter. För skydd av fisk vid avlivning bör andra standarder införas. Bestämmelser som gäller för fisk bör därför för närvarande gälla endast de centrala principerna. Andra initiativ bör ta hänsyn till rättsliga och icke rättsliga alternativ och kan tas av gemenskapen på grundval av en vetenskaplig riskbedömning för slakt och avlivning av fisk från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och med hänsyn till sociala, ekonomiska och administrativa konsekvenser.
- (12) Det är en etisk plikt att avliva animalieproduktionens djur som har svår smärta om det inte finns något ekonomiskt genomförbart sätt att lindra smärtan. I de flesta fall kan djuren avlivas med respekt för goda djurskyddsförhållanden. I undantagsfall, såsom vid olyckor på avlägsna ställen där man inte kan nå djuren med kompetent personal och utrustning, kan uppfyllandet av optimala djurskyddsregler leda till förlängt lidande. I djurens intresse är det därför lämpligt att utesluta nödavlivning från vissa bestämmelser i denna förordning.
- (13) Ibland kan djur vara farliga för människor, eventuellt hota människoliv, orsaka allvarlig skada eller överföra dödliga sjukdomar. Sådana risker hindras vanligtvis genom att djuren hålls fast på lämpligt sätt, men det kan också under vissa omständigheter vara nödvändigt att avliva dem. Under sådana förhållanden är det inte alltid möjligt att avliva djuren enligt bästa djurskyddsregler på grund av nödsituationen. Därför är det nödvändigt att medge undantag från skyldigheten att bedöva eller omedelbart avliva djur i sådana fall.
- (14) Jakt sker under förhållanden som är mycket annorlunda jämfört med förhållanden för animalieproduktionens djur, och jakt omfattas av särskild lagstiftning. Därför är det lämpligt att avlivning i samband med jakt inte omfattas av denna förordning.

¹² EUT L 191, 28.5.2004, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 737/2008 (EUT L 201, 30.7.2008, s. 29).

¹³ EUT L 226, 25.6.2004, s. 83. Förordningen senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

- (15) Protokollet om djurskydd och djurens välfärd betonar även behovet av respekt för rättsliga och administrativa bestämmelser och seder i medlemsstaterna, särskilt avseende religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv, vid utformningen och tillämpningen av gemenskapspolitiken bland annat avseende jordbruk och den inre marknaden. Därför är det lämpligt att förordningen inte omfattar kulturrevenang, där efterlevnaden av djurskyddskraven skulle ha en negativ effekt på själva kärnan i de berörda evenemangen.
- (16) Kulturella traditioner avser ärvda, fastställda eller sedvanliga tankemönster, handlingar eller beteendemönster, vilka i själva verket inbegriper något som förmedlats av eller förvärvats från förfäderna. De bidrar till att främja långvariga sociala band mellan generationerna. Under förutsättning att sådan verksamhet inte påverkar marknaden med animaliska produkter och inte syftar till produktion, bör avlivning av djur som sker under sådana evenemang inte omfattas av denna förordning.
- (17) Slakt av fjäderfä och hardjur för privat konsumtion utövas inte i en sådan skala att det skulle kunna påverka kommersiella slakteriers konkurrenskraft. Likaså skulle de offentliga myndigheternas insatser för att upptäcka och övervaka sådan verksamhet inte stå i proportion till de potentiella problemen. Sådan verksamhet bör följaktligen inte omfattas av denna förordning.
- (18) Undantag för bedövning vid religiös slakt som äger rum i slakterier beviljades genom direktiv 93/119/EG. Eftersom de gemenskapsregler som gäller för religiös slakt har införlivats på olika sätt beroende på nationell bakgrund och med beaktande av nationella bestämmelser som tar hänsyn till dimensioner utöver syftet med denna förordning är det viktigt att undantag från bedövning av djur före slakt bibehålls, samtidigt som en viss grad av subsidiaritet lämnas för varje medlemsstat. Följaktligen respekterar denna förordning religionsfriheten och rätten att utöva sin religion eller övertygelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer, vilket är förankrat i artikel 10 i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter.
- (19) Det finns tillräckliga vetenskapliga belägg för att ryggradsdjur är kännande varelser och de bör därför omfattas av denna förordning. Däremot hör reptiler och amfibier inte till djur som vanligen föds upp i gemenskapen, och därför skulle det inte vara lämpligt eller proportionellt att de skulle omfattas av förordningen.
- (20) Många avlivningsmetoder är plågsamma för djur. Därför behövs bedövning för att framkalla medvetslöshet och okänslighet innan eller medan djuret avlivas. Mätning av medvetslöshet och okänslighet hos ett djur är en komplicerad uppgift och måste ske med vetenskapligt godkända metoder. Övervakning genom indikatorer bör dock ske för utvärdering av hur effektivt förfarandet fungerar under praktiska förhållanden.
- (21) Övervakning av bedövningseffektiviteten sker främst utifrån bedömningen av medvetande och känslighet hos djuren. Ett djurs medvetande är närmast dess förmåga att ha känslor och kontrollera sina frivilliga rörelser. Trots vissa undantag, såsom vid på elektrisk väg eller på annat sätt framkallad paralyt, kan man anta att ett djur är medvetslöst om det förlorar sin normala stående ställning, inte är vakert och inte visar tecken på positiva eller negativa känslor såsom rädsla eller upphetsning. Ett djurs känslighet är närmast dess förmåga att känna smärta. I allmänhet kan ett djur antas vara okänsligt om det inte har några reflexer eller reaktioner på stimuli såsom ljud, lukt, ljus eller fysisk kontakt.
- (22) Nya bedövningsmetoder utvecklas ständigt och bjuds ut på marknaden som svar på nya utmaningar inom jordbruket och i köttindustrin. Därför är det viktigt att

gemenskapen ger kommissionen befogenheter att godkänna nya bedövningsmetoder samtidigt som man bibehåller en enhetlig och hög djurskyddsnivå.

- (23) Regler för god praxis behövs så att aktörer och behöriga myndigheter kan förses med särskild information om de parametrar som ska användas för att garantera en hög djurskyddsnivå samtidigt som aktörerna har lika villkor. Därför bör gemenskapen ge kommissionen befogenheter att anta regler för god praxis.
- (24) Beroende på hur de används under slakt eller avlivning kan vissa bedövningsmetoder leda till döden utan att orsaka smärta och med minsta möjliga plåga eller lidande för djuret. Följaktligen bör man göra åtskillnad mellan reversibla och icke-reversibla bedövningsmetoder.
- (25) Förhållandena under vilka djur bedövas och resultatet av bedövningen varierar i praktiken på grund av olika faktorer. Därför bör resultatet av bedövningar bedömmas regelbundet. I detta syfte bör aktörerna ta fram ett representativt urval för kontroll av hur effektivt deras bedövningsmetoder fungerar med hänsyn till homogeniteten i djurgruppen och andra kritiska faktorer, såsom vilken utrustning som används och personal.
- (26) Djurens välbefinnande beror långt på hur de dagliga rutinerna sköts, och tillförlitliga resultat kan tas fram endast om aktörerna utarbetar övervakningsredskap för utvärdering av deras inverkan. Därför bör standardiserade arbetsrutiner utarbetas i alla produktionsled och de bör vara riskbaserade. De bör omfatta tydliga mål, ansvariga personer, tillvägagångssätt, mätbara kriterier för acceptabilitet samt övervaknings- och registreringsförfaranden.
- (27) Välutbildad och kvalificerad personal förbättrar de förhållanden under vilka djuren behandlas. Kompetens avseende djurskydd innebär kunskap om grundläggande beteendemönster och berörda arters behov samt tecken på medvetande och känslighet. Det innebär också teknisk kunskap om den bedövningsutrustning som används. Man bör därför kräva att personal som avlivar djur som är avsedda att användas som livsmedel och personer som övervakar säsongbetonad avlivning av pälsdjur har ett kompetensbevis för de uppgifter de utför. Men att kräva kompetensbevis av annan personal som avlivar djur skulle vara oproportionerligt i förhållande till de uppsatta målen.
- (28) Personal med många års erfarenhet kan antas ha en viss kompetensnivå. En övergångsperiod för kraven på kompetensbevis bör därför föreskrivas i denna förordning för sådan personal.
- (29) Bedövningsutrustning är utvecklad och utformad så att den är effektiv under särskilda omständigheter. Tillverkarna bör därför ge utförliga anvisningar åt användarna om utrustningens användning och underhåll för att garantera bästa möjliga välbefinnande för djuren.
- (30) För bästa effektivitet bör utrustning för att bedöva och hålla fast djur underhållas på rätt sätt. Vissa delar måste kanske bytas ut på utrustning som används flitigt och även utrustning som används sällan kan bli mindre effektiv på grund av korrosion eller andra miljöfaktorer. Likaså måste vissa apparater kalibreras. Därför bör företagen införa underhållsrutiner för utrustningen.
- (31) Djur kan bli lidande om något inte fungerar under bedövningen. Därför bör man i denna förordning föreskriva att lämplig reservutrustning för bedövning måste finnas tillgänglig för att minimera djurens smärta, plåga och lidande.

- (32) I förordning (EG) nr 854/2004 föreskrivs en förteckning över inrättningar från vilka det är tillåtet att importera särskilda produkter av animaliskt ursprung till gemenskapen. Hänsyn bör tas till de allmänna krav och de tilläggskrav för slakterier som fastställs i denna förordning då förteckningen sammanställs.
- (33) Slakterier och utrustning som används i dem är utformade för särskilda djurkategorier och särskild kapacitet. Om kapaciteten överskrids eller utrustningen används för andra ändamål än de ursprungligen avsedda har detta en negativ effekt på djurens välbefinnande. Information om dessa aspekter bör därför sändas till de behöriga myndigheterna och bör utgöra en del av förfarandet för godkännande av slakterier.
- (34) Mobila slakterier minskar behovet av att transportera djur långa vägar, vilket kan bidra till bättre djurskydd. Mobila slakterier har dock andra tekniska begränsningar jämfört med stationära slakterier och följaktligen bör de tekniska kraven eventuellt anpassas. Det bör vara möjligt att enligt denna förordning tillåta undantag för mobila slakterier avseende kraven på konstruktion, utformning och utrustning.
- (35) Slakteriernas konstruktion, utformning och utrustning utvecklas ständigt vetenskapligt och tekniskt. Därför är det viktigt att gemenskapen ger kommissionen befogenheter att ändra kraven på hur slakterierna är byggda, utformade och utrustade samtidigt som en enhetlig och hög skyddsnivå för djuren bibehålls.
- (36) Riktlinjer behövs så att aktörer och de behöriga myndigheterna kan få särskild information om hur slakterier ska vara byggda, utformade och utrustade för att garantera en hög skyddsnivå för djuren samtidigt som aktörerna har lika villkor. Därför bör gemenskapen ge kommissionen befogenheter att anta sådana riktlinjer.
- (37) Avlivning utan bedövning kräver ett rätt utfört halssnitt för att minimera lidandet. Det är risk för att djur som inte fixeras mekaniskt då snittet läggs avblodas långsammare, vilket onödigt förlänger djurens lidande. Djur som slaktas utan bedövning bör därför hållas fast.
- (38) Vetenskapliga och tekniska framsteg sker ständigt på området hantering och fixering av djur i slakterier. Därför är det viktigt att gemenskapen ger kommissionen befogenheter att ändra kraven på hantering och fixering av djur före slakt samtidigt som en enhetlig och hög skyddsnivå för djuren bibehålls.
- (39) Riktlinjer behövs så att aktörer och de behöriga myndigheterna kan få särskild information om hantering och fixering av djur före slakt för att garantera en hög skyddsnivå för djuren samtidigt som aktörerna har lika villkor. Därför bör gemenskapen ge kommissionen befogenheter att anta sådana riktlinjer.
- (40) Erfarenheterna i vissa medlemsstater har visat att utnämningen av en särskilt kvalificerad person som djurskyddsansvarig som samordnar och följer upp tillämpningen av förfaranden för djurskydd i slakterier har utfallit positivt för djurens välbefinnande. Därför bör denna åtgärd tillämpas överallt i gemenskapen. Den djurskyddsansvarige bör ha tillräcklig auktoritet och teknisk kompetens för att ge relevant vägledning åt linjepersonalen.
- (41) Mindre slakterier som främst sysslar med direkt försäljning av livsmedel till slutkonsumenten behöver inte komplicerade ledningssystem för att tillämpa de allmänna principerna i denna förordning. Kravet på en djurskyddsansvarig på slakteriet skulle således vara oproportionerligt till de uppsatta målen i sådana fall, och i denna förordning bör sådana slakterier beviljas undantag.

- (42) Utslaktning sker ofta samtidigt med krishantering och då har man analoga prioriteringar, såsom djurs hälsa, folkhälsa, miljö eller djurskydd. Även om det är viktigt att djurskyddsregler följs i alla skeden av utslaktningsprocessen kan efterlevnaden av dessa regler i undantagsfall utsätta människors hälsa för risker eller de kan i betydande grad sakta upp processen för utrotning av en sjukdom, och därigenom utsätta ännu fler djur för sjukdom och död.
- (43) Följaktligen bör de behöriga myndigheterna få medge undantag från vissa bestämmelser i denna förordning från fall till fall om djurhälsosituationen kräver nödavlivningar av djur och/eller det inte finns några lämpliga alternativ tillgängliga för optimalt välbefinnande för djuren. Sådana undantag får dock inte ersätta grundlig planering. I detta syfte bör planeringsnivån höjas och djurskyddet bör integreras grundligt i beredningsplaner för bekämpning av smittsamma sjukdomar.
- (44) Modern utrustning för bedövning och fixering är allt mer komplicerad och sofistikerad och kräver specifik sakkunskap och analys. Medlemsstaterna bör därför inrätta, eller om sådana redan finns utse, särskilda vetenskapliga och tekniska spetsforskningsenheter som referenscentrum dit tjänstemännen kan vända sig om utrustning eller metoder för bedövning av djur behöver bedömas.
- (45) Varje bedövningsmetods effektivitet bedöms på grundval av kontroll av centrala parametrar och regelbunden utvärdering. Utarbetandet av nationella regler för god praxis om djurskydd för centrala parametrar, indikatorer och övervakningsförfaranden vid avlivning av djur är därför ytterst viktigt för att aktörer och behöriga myndigheter ska få lämplig vägledning om djurskydd.
- (46) Utarbetandet av sådana regler förutsätter vetenskaplig kunskap, praktisk erfarenhet och kompromisser mellan berörda parter. Ett referenscentrum eller ett nätverk i varje medlemsstat bör därför utföra denna uppgift i samarbete med relevanta berörda parter.
- (47) Utfärdandet av kompetensbevis bör ske på ett enhetligt sätt. Organ eller enheter som utfärdar kompetensbevis bör därför ackrediteras enligt enhetliga standarder och av en enda nationell myndighet. Denna uppgift bör därför skötas av referenscentret.
- (48) Enligt förordning (EG) nr 882/2004 ska den behöriga myndigheten vidta vissa åtgärder om bestämmelserna, särskilt de om djurskydd, inte efterlevs. Följaktligen är det endast nödvändigt att föreskriva de ytterligare åtgärder som gäller särskilt enligt denna förordning.
- (49) Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet¹⁴ ska Efsa främja nätverk mellan nationella referenscentrum för att underlätta vetenskapligt samarbete, utbyte av information, utveckling och genomförande av gemensamma projekt, samt utbyte av expertkunskaper och bästa metoder inom livsmedelstiftning. Eftersom djurskyddet omfattas av förordning (EG) nr 178/2002 är det nätverkssamarbete mellan referenscentrum som föreskrivs i denna förordning en stor uppgift som Efsa kan fylla och utveckla.
- (50) Utfärdandet av kompetensbevis och anordnandet av kurser bör ske på ett enhetligt sätt. I denna förordning bör man därför fastställa medlemsstaternas skyldigheter i detta

¹⁴ EGT L 31, 1.2.2002, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 202/2008 (EUT L 60, 5.3.2008, s. 17).

hänseende och de sätt på vilka kompetensbevis beviljas, tillfälligt upphävs eller dras tillbaka.

- (51) Slakteriers konstruktion, utformning och utrustning förutsätter långsiktig planering och investeringar. Följaktligen bör man i denna förordning föreskriva en lämplig övergångsperiod som tar hänsyn till den tid som industrin behöver för att anpassa verksamheten till motsvarande krav i denna förordning. Under den perioden bör de krav i direktiv 93/119/EG som gäller slakteriers konstruktion, utformning och utrustning fortsätta att tillämpas.
- (52) Medlemsstaterna bör föreskriva påföljder för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och se till att dessa tillämpas. Dessa påföljder måste vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (53) För att förverkliga det grundläggande målet om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning är det i enlighet med proportionalitetsprincipen nödvändigt och lämpligt att reglera bestämmelserna om avlivning av djur för produktion av livsmedel, ull, skinn, päls eller andra produkter och därmed sammanhängande verksamhet. Denna förordning går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen i enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget.
- (54) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter¹⁵.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs bestämmelser om avlivning av djur för produktion av livsmedel, ull, skinn, päls eller andra produkter och därmed sammanhängande verksamhet.

För fisk ska dock endast artikel 3.1 tillämpas.

Kapitel II, utom artikel 3.1 och 3.2, kapitel III och avsnitt IV, utom artikel 16, ska inte tillämpas vid nödavlivning och om efterlevnad av bestämmelserna skulle leda till omedelbar och allvarlig risk för människors hälsa eller säkerhet.
2. Denna förordning ska inte tillämpas
 - a) om djur avlivas
 - i) under tekniska eller vetenskapliga experiment, som utförs under tillsyn av den behöriga myndigheten,
 - ii) under jakt,
 - iii) under kultur- eller sportevenemang,

¹⁵ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- iv) av en veterinär under yrkesutövandet,
- b) på fjäderfä och hardjur som slaktas av ägaren för privat konsumtion.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

- a) *avlivning*: varje avsiktligt framkallad process som leder till att ett djur dör,
- b) *därmed sammanhängande verksamhet*: verksamhet såsom hantering, uppstallning, fixering, bedövning och avblodning av djur som äger rum i samband med och på det ställe där de ska avlivas,
- c) *djur*: varje ryggradsdjur, utom reptiler och amfibier,
- d) *nödavlivning*: avlivning av djur som är skadade eller har en sjukdom som orsakar svår smärta eller svårt lidande och där det inte finns någon annan praktisk möjlighet att lindra denna smärta eller detta lidande,
- e) *uppstallning*: hållande av djur i stall, fällor, hägn eller utrymmen med koppling till eller som utgör en del av slakteriverksamheten,
- f) *bedövning*: varje avsiktligt framkallad process som leder till att ett djur utan smärta förlorar medvetandet och känslighet, inbegripet varje process som leder till omedelbar död,
- g) *religiös ritual*: en rad handlingar med koppling till slakt av djur som påbjuds av en religion såsom islam eller judendomen,
- h) *kultur- eller sportevenemang*: evenemang som i grunden och huvudsakligen har anknytning till kulturella traditioner eller sportverksamhet med långa anor, bland annat kapplöpningar eller andra tävlingsformer, där ingen produktion av kött eller andra animalieprodukter förekommer, eller där produktionen är marginell jämfört med själva evenemanget och ekonomiskt obetydlig,
- i) *standardrutiner*: en uppsättning skriftliga anvisningar som syftar till att en särskild funktion eller standard utförs enhetligt,
- j) *slakt*: avlivning av djur avsedda att användas som livsmedel,
- k) *slakteri*: varje anläggning där landlevande djur slaktas,
- l) *aktör*: varje fysisk eller juridisk person som ansvarar för ett företag som utför verksamhet som omfattas av denna förordning,
- m) *pälsdjur*: djur av däggdjursarter som främst föds upp för pälsproduktion, såsom mink, iller, räv, tvättbjörn, nutria och chinchilla,
- n) *utslaktning*: process för avlivning av djur av folkhälso-, djurhälso-, djurskydds- eller miljöskäl under tillsyn av den behöriga myndigheten,
- o) *ffjäderfä*: tamffjäderfä, inklusive fåglar som inte betraktas som tamffjäderfä men som föds upp som sådana, med undantag av ratiter,
- p) *hardjur*: kaniner och harar.

KAPITEL II

Allmänna villkor

Artikel 3

Allmänna krav på avlivning och därmed sammanhängande verksamhet

1. Djur ska förskonas från all smärta, plåga eller lidande som kan undvikas vid tidpunkten för avlivning och därmed sammanhängande verksamhet.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska aktörerna särskilt vidta nödvändiga åtgärder för att se till att djuren
 - a) garanteras fysisk komfort och skydd, särskilt genom att hållas rena, deras behov av termisk komfort tillgodoses och de skyddas från att falla eller halka,
 - b) skyddas från skada och sjukdom,
 - c) hanteras och inhyses med hänsyn till deras naturliga beteende,
 - d) inte visar några tecken på smärta, rädsla, aggression eller annat abnormt beteende,
 - e) inte behöver vara längre perioder utan foder eller vatten,
 - f) inte utsätts för negativ interaktion.
3. Anläggningar för avlivning och därmed sammanhängande verksamhet ska vara utformade och konstruerade samt underhållas och drivas så att de uppfyller kraven i punkterna 1 och 2 under de förväntade driftsförhållandena i anläggningen under hela året.

Artikel 4

Metoder för avlivning

1. Djur får avlivas endast med metoder som garanterar att djuren dör omedelbart eller efter bedövning.
2. Om religiösa riter påbjuder sådana metoder får djur genom undantag från punkt 1 avlivas utan bedövning före avlivningen, under förutsättning att avlivningen äger rum i ett slakteri.

Medlemsstaterna kan dock välja att inte tillämpa detta undantag.

Artikel 5

Bedövning

1. Bedövning ska ske i enlighet med metoderna i bilaga I.
2. Personal med ansvar för bedövningen ska regelbundet kontrollera att djuren inte visar några tecken på medvetande eller känslighet under perioden mellan bedövningsprocessens slut och bekräftelsen på att döden inträtt.

Dessa kontroller ska ske på ett tillräckligt representativt urval av djur, och frekvensen ska fastställas med hänsyn till resultaten av tidigare kontroller och alla faktorer av betydelse för bedövningsprocessens effektivitet.

3. Bilaga I får ändras i enlighet med förfarandet i artikel 22.2 för att hänsyn ska kunna tas till vetenskapliga och tekniska framsteg.

Varje sådan ändring måste dock garantera att djurskyddet är på minst samma nivå som de befintliga metoderna, vilket ska påvisas med vetenskapliga belägg som offentliggjorts i lämpliga, internationellt erkända tidskrifter med expertgranskning.

4. Gemenskapsregler för god praxis för metoderna i bilaga I får antas i enlighet med det förfarande som avses i artikel 22.2.

Artikel 6

Standardrutiner

1. Avlivning av djur och därmed sammanhängande verksamhet ska planeras i förväg och utföras i enlighet med standardiserade arbetsrutiner.
2. Aktörerna ska fastställa och tillämpa sådana standardrutiner som garanterar att avlivning och därmed sammanhängande verksamhet utförs i enlighet med artikel 3.1.

Avseende bedövning ska standardrutinerna

- a) beakta tillverkarnas rekommendationer,
 - b) för varje bedövningsmetod fastställa de centrala parametrar som avses i kapitel I i bilaga I.
3. Standardrutinerna ska på begäran lämnas till den behöriga myndigheten.

Artikel 7

Kompetensnivå och kompetensbevis

1. Avlivning av djur och därmed sammanhängande verksamhet får endast utföras av personer med lämplig kompetensnivå i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.
2. Följande verksamheter vid slakt får endast utföras av personer som innehar ett sådant kompetensbevis som avses i artikel 18 för sådan verksamhet:
 - a) Hantering och vård av djur innan de hålls fast.
 - b) Fixering av djur för bedövning eller avlivning.
 - c) Bedövning av djur.
 - d) Bedömning av om bedövningen varit effektiv.
 - e) Fjättring eller upphängning av levande djur.
 - f) Avblodning av levande djur.
3. Avlivning av pälsdjur ska övervakas av en person som innehar ett sådant kompetensbevis som avses i artikel 18 och som omfattar alla de uppgifter som utförs under personens överinseende.

Artikel 8

Bruksanvisningar för utrustning för fixering och bedövning

Produkter som saluförs eller annonseras som utrustning för fixering eller bedövning får inte släppas ut på marknaden utan lämpliga bruksanvisningar och anvisningar om underhåll på ett sätt som garanterar optimala förhållanden för djurskydd.

Anvisningarna ska särskilt avse följande:

- a) Djur- eller viktkategori utrustningen är avsedd för.
- b) Rekommenderade parametrar för olika bruksförhållanden, inbegripet de centrala parametrarna i bilaga I.
- c) För bedövningsutrustning, en metod för övervakning av utrustningens effektivitet och därmed av om den uppfyller bestämmelserna i denna förordning.

Denna artikel gäller om fixering eller bedövning utgör en eller flera av de funktioner som utförs med sådan utrustning.

Artikel 9

Användning av utrustning för fixering och bedövning

1. All utrustning som används för att hålla fast eller bedöva djur ska handhas, underhållas och kontrolleras av lämpligen utbildad personal och i enlighet med tillverkarens anvisningar.
2. Vid slakt ska lämplig reservutrustning för bedövning finnas omedelbart tillgänglig på plats och användas om den bedövningsutrustning som ursprungligen skulle användas inte fungerar.

Artikel 10

Import från tredje länder

Kraven i kapitlen II och III i denna förordning är relevanta för tillämpningen av artikel 12.2 a i förordning (EG) nr 854/2004.

KAPITEL III

Tilläggskrav för slakterier

Artikel 11

Konstruktion, utformning och utrustning i slakterier

1. Slakterier ska vara konstruerade, utformade och utrustade i enlighet med bestämmelserna i bilaga II.
2. För tillämpningen av denna förordning ska den behöriga myndigheten som avses i artikel 4 i förordning (EG) nr 853/2004 i varje slakteri godkänna följande:
 - a) Det maximala genomflödet för varje slaktlinje.

- b) De djur- och viktkategorier för vilka tillgänglig utrustning för fixering eller bedövning får användas.
 - c) Maximal kapacitet för varje uppställningsområde avsett för hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin, fjäderfä och hardjur.
3. Följande får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2:
- a) Undantag från bestämmelserna i bilaga II för mobila slakterier.
 - b) Ändringar som krävs för att anpassa bilaga II till vetenskapliga och tekniska framsteg.
4. Riktlinjer för tillämpningen av punkt 2 i denna artikel och bilaga II får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2.

Artikel 12

Hantering och fixering före slakt

1. Aktörerna ska se till att driftsbestämmelserna för slakterier i bilaga III följs.
 2. Aktörerna ska se till att djur som avlivas utan bedövning hålls fast mekaniskt.
 3. Trots artikel 3.1 är följande metoder för fasthållning förbjudna:
 - a) Upphängning eller upphissning av djur från fötter eller ben.
 - b) Mekanisk fastspänning av djurens fötter eller ben.
 - c) Bryta ben, skära av benligament eller göra djur blinda.
 - d) Skära ryggmärgen, t.ex. med en puntilla eller en dolk.
 - e) Användning av elektrisk ström om den inte bedövar eller dödar djuren under kontrollerade förhållanden, särskilt varje användning av elektrisk ström som inte omsluter djurets hjärna.
- Punkterna a) och b) ska dock inte tillämpas på fjättring av fjäderfä.
4. Bilaga III får ändras i enlighet med det förfarande som avses i artikel 22.2 för att hänsyn ska kunna tas till vetenskapliga och tekniska framsteg.
 5. Riktlinjer för tillämpningen av bestämmelserna i bilaga III får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2.

Artikel 13

Övervakning av slakt

1. Aktörerna ska inrätta och tillämpa lämpliga övervakningsförfaranden för att verifiera och bekräfta att djur som ska slaktas bedövats effektivt under perioden mellan bedövningsprocessens slut till bekräftelse av att döden inträtt.

2. De övervakningsförfaranden som avses i punkt 1 ska minst omfatta följande:
 - a) Namn på person med ansvar för övervakningsprocessen.
 - b) Indikatorer för påvisande av medvetlöshet och medvetande eller känslighet hos de djur som ska avlivas i enlighet med artikel 4.1. eller livstecken hos de djur som ska slaktas i enlighet med artikel 4.2 första stycket.
 - c) Godtagandekriterier för fastställande av om resultaten av de indikatorer som avses i b är tillfredsställande eller inte.
 - d) Förhållandena och/eller tidpunkten för när övervakningen ska äga rum.
 - e) Antal djur i varje urval som ska kontrolleras vid övervakningen.
 - f) Lämpliga förfaranden för att, om godtagandekriterierna i c inte uppfylls, se till att bedövnings- och avlivningsmomenten ses över för fastställande av orsakerna till bristerna och vad som ska göras för att ändra dessa moment.
3. Ett övervakningsförfarande ska införas på varje slaktlinje där olika bedövningsutrustning används.
4. Vid fastställande av frekvensen på övervakningskontrollerna ska hänsyn tas till de främsta riskfaktorerna, såsom ändringar på grund av typ av djur som ska slaktas eller personalens arbetsmönster, och se till att tillförlitliga resultat kan garanteras.
5. Gemenskapsregler för god praxis för övervakningsförfaranden i slakterier får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2.

Artikel 14

Djurskyddsansvarig

1. Aktörerna ska utse en djurskyddsansvarig för varje slakteri som ansvarar för att bestämmelserna i denna förordning följs i slakteriet. Denna ska avge rapport om djurskyddsfrågor direkt till aktören.
2. Den ansvariga är direkt underställd aktören och ska ha befogenheter att kräva att slakteripersonalen vidtar de korrigerande åtgärder som krävs för att kunna uppfylla bestämmelserna i denna förordning.
3. Den ansvarigas ansvarsområden ska fastställas i slakteriets standardrutiner, och den berörda personalen måste underrättas effektivt om detta.
4. Den ansvariga ska inneha ett sådant kompetensbevis som avses i artikel 18, som gäller all verksamhet i de slakterier för vilka denna är ansvarig.
5. Punkterna 1 och 4 ska inte gälla i slakterier med mindre än 1 000 däggdjursenheter eller 150 000 fjäderfäenheter per år.

KAPITEL IV

Utslaktning och nödavlivning

Artikel 15

Utslaktning

1. Den behöriga myndigheten och de aktörer som deltar i utslaktningen ska innan utslaktningen påbörjas fastställa en handlingsplan för att säkerställa efterlevnad av kraven i denna förordning.

Särskilt planerade avlivningsmetoder och motsvarande standardrutiner för att säkerställa efterlevnad av kraven i denna förordning ska ingå i de beredskapsplaner som krävs enligt gemenskapslagstiftningen om djurhälsa på grundval av hypotesen i beredskapsplanen angående storlek och läge på misstänkta utbrott.

2. Den behöriga myndigheten och de aktörer som deltar i utslaktningen ska
 - a) se till att sådan verksamhet utförs i enlighet med den handlingsplan som avses i punkt 1,
 - b) vidta alla lämpliga åtgärder för skydd av djurens välbefinnande under bästa möjliga omständigheter.
3. Vid tillämpning av denna artikel och i undantagsfall får den behöriga myndigheten bevilja undantag från ett eller flera av bestämmelserna i denna förordning om den anser att efterlevnaden sannolikt påverkar människors hälsa eller i betydande grad saktar upp utrotningen av en sjukdom.
4. Inom ett år från utslaktningens slut ska den behöriga myndighet som avses i punkt 1 överlämna en rapport med en utvärdering av utslaktningen till kommissionen samt göra den allmänt tillgänglig, bland annat via Internet.

Rapporten ska särskilt innehålla följande:

- a) Orsakerna till avslaktningen.
 - b) Antal avlivade djur och berörda arter.
 - c) Bedövnings- och avlivningsmetoder som använts.
 - d) Beskrivning av svårigheter vid avslaktningen, och, i tillämpliga fall, vilka lösningar som använts för att lindra eller minimera de berörda djurens lidande.
 - e) Eventuella undantag som beviljats i enlighet med punkt 3.
5. Riktlinjer för utarbetande och tillämpning av handlingsplaner för utslaktning får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2.

Artikel 16

Nödavlivning

Vid nödavlivning ska personen med ansvar för de berörda djuren vidta alla nödvändiga åtgärder för att avliva djuren så snabbt som möjligt.

KAPITEL V

Behörig myndighet

Artikel 17

Referenscentrum

1. Varje medlemsstat ska utse ett nationellt referenscentrum (nedan kallat *referenscentrum*) för följande uppgifter:
 - a) Tillhandahålla vetenskaplig och teknisk sakkunskap för godkännande av slakterier.
 - b) Bedöma nya bedövningsmetoder.
 - c) Aktivt uppmuntra aktörer och andra berörda parter att utarbeta regler för god praxis avseende tillämpningen av denna förordning och offentliggöra och sprida sådana regler samt övervaka tillämpningen av dem.
 - d) Utarbeta riktlinjer för den behöriga myndigheten för tillämpningen av denna förordning.
 - e) Ackreditera organ och enheter för utfärdande av kompetensbevis enligt artikel 18.
 - f) Upprätthålla kontakt och samarbeta med kommissionen och andra referenscentrum för att utbyta teknisk och vetenskaplig information och goda lösningar avseende tillämpningen av denna förordning.
2. Inom ett år från ikraftträdandet av denna förordning ska medlemsstaterna lämna uppgifter om sina referenscentrum till kommissionen och de övriga medlemsstaterna samt göra denna information tillgänglig för allmänheten via Internet.
3. Referenscentra får inrättas som ett nätverk bestående av olika enheter under förutsättning att alla de uppgifter som anges i punkt 1 fördelas för all relevant verksamhet som äger rum i den berörda medlemsstaten.

Medlemsstaterna får utse en enhet utanför sitt eget territorium som ska utföra en eller flera av dessa uppgifter.

Artikel 18

Kompetensbevis

1. För tillämpningen av artikel 7 ska medlemsstaterna utse den behöriga myndighet som ska
 - a) se till att det finns utbildning för personal som deltar i avlivning och därmed sammanhängande verksamhet,
 - b) utfärda kompetensbevis som styrker att en person avlagt ett oberoende slutprov. Innehållet i provet ska vara relevant för berörda djurkategorier och de verksamheter som anges i artikel 7.2 samt de ämnen som anges i bilaga IV,
 - c) godkänna utbildningsprogram för de kurser som avses i a och innehåll och form för det prov som avses i b.

2. Den behöriga myndigheten får delegera organisationen av kurser, slutprov och utfärdande av kompetensbevis till ett separat organ eller en separat enhet som
 - a) har den sakkunskap, personal och utrustning som behövs,
 - b) är oberoende och fri från intressekonflikter när det gäller utfärdande av kompetensbevis,
 - c) har ackrediterats av referenscentrumet.Uppgifterna om sådana organ och enheter ska vara tillgängliga för allmänheten, bland annat via Internet.
3. Av kompetensbeviset ska det framgå för vilka djurkategorier och för vilka verksamheter enligt artikel 7.2 och 7.3 det gäller.
Kompetensbevis ska vara giltiga i högst fem år.
4. Medlemsstaterna ska erkänna kompetensbevis som är utfärdade i en annan medlemsstat.
5. Medlemsstaterna får erkänna examensbevis som utfärdats för andra syften som kompetensbevis under förutsättning att de har utfärdats på villkor som motsvarar dem som fastställs i denna artikel.

KAPITEL VI

Bristande efterlevnad, påföljder och genomförandebefogenheter

Artikel 19

Bristande efterlevnad

För tillämpningen av artikel 54 i förordning (EG) nr 882/2004 får den behöriga myndigheten särskilt

- a) uppmana aktörerna att ändra sina standardrutiner och särskilt be dem sakta upp eller stoppa produktionen,
- b) öka frekvensen för de övervakningsförfaranden som avses i artikel 13,
- c) återkalla kompetensbevis för personal som visar sig ha otillräckliga kunskaper eller vara otillräckligt medveten om betydelsen av sina uppgifter,
- d) tillfälligt eller slutgiltigt återkalla ackrediteringen för organ eller enheter som har ackrediterats i enlighet med artikel 17.1 e.

Artikel 20

Påföljder

Medlemsstaterna ska fastställa regler om de påföljder som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna i denna förordning, och de ska vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att se till att påföljderna verkställs. De påföljder som föreskrivs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla bestämmelserna till kommissionen senast den [1 januari 2011] och utan dröjsmål anmäla eventuella ändringar av dem.

Artikel 21

Tillämpningsföreskrifter Eventuella föreskrifter för tillämpningen av denna förordning, däribland för slakt och avlivning av fisk, får fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2.

Artikel 22

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa som inrättats enligt artikel 58 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.
Den tidsfrist som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.
3. Kommittén ska själv anta sin arbetsordning.

KAPITEL VII

Slutbestämmelser

Artikel 23

Upphävande

1. Direktiv 93/119/EEG ska upphöra att gälla.
För tillämpningen av bestämmelserna i artikel 24.1 i denna förordning ska dock följande bestämmelser i direktiv 93/119/EEG fortsätta att gälla:
 - a) Bilaga A:
 - i) Punkt 1 i avsnitt I.
 - ii) Punkt 1, punkt 3 andra meningen och punkterna 6, 7 och 8 i avsnitt II.
 - b) Punkt 1 i bilaga B.
 - c) Punkterna 3.A.2, 3.B.4, 4.2 och 4.3 i avsnitt II i bilaga C.
 - d) Punkterna 4 a och 6 a i avsnitt II i bilaga F.
2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till denna förordning.

Artikel 24

Övergångsbestämmelser

1. Till och med den 31 december 2018 ska artikel 11.1 endast gälla nya slakterier eller ny konstruktion, utformning eller utrustning som omfattas av bestämmelserna i bilaga II som inte har tagits i bruk före dagen för [tillämpningen/ikraftträdandet] av denna förordning.
2. Till och med den 31 december 2014 får medlemsstaterna föreskriva att kompetensbevis som avses i artikel 18 utfärdas utan avläggande av prov till personer som kan visa att de har minst [tio] års relevant oavbruten yrkeserfarenhet.

Artikel 25

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den [1 januari 2011].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

FÖRTECKNING ÖVER METODER FÖR BEDÖVNING OCH AVLIVNING OCH DÄRMED SAMMANHÄNGANDE SPECIFIKATIONER

(som avses i artikel 5.1)

Kapitel I — Metoder

Tabell 1 – Mekaniska metoder

Nr	Namn	Beskrivning	Djurkategori	Grundläggande parametrar	Särskilda krav på vissa metoder – Kapitel II i denna bilaga
1	Penetrerande bultpistol	Allvarlig och irreversibel skada på hjärnan framkallad av ett slag och penetration av en bultpistol.	Alla arter.	Skottets placering och riktning. Bulten ska ha lämplig hastighet och diameter enligt djurets storlek och art.	Ej tillämpligt.
2	Icke-penetrerande bultpistol	Allvarlig skada på hjärnan framkallad av ett slag av en bultpistol utan penetration.	Idisslare upp till 10 kg, fjäderfä och hardjur.	Skottets placering och riktning. Bulten ska ha lämplig hastighet och diameter enligt djurets storlek och art.	Ej tillämpligt.
3	Vapen med fri projektil	Allvarlig och irreversibel hjärnskada framkallad av ett slag och penetration av en eller flera projektiler.	Alla arter.	Skottets placering. Patronstorlek.	Ej tillämpligt.
4	Maceration	Omedelbar krossning av hela djuret.	Kycklingar upp till 72 timmar och okläckta ägg.	Partiets största storlek. Åtgärd för att förhindra överlastning.	Punkt 1.
5	Hals-dislokation	Manuell sträckning och vridning av nacken som leder till cerebral ischemi.	Fåglar upp till 3 kg.	Ej tillämpligt.	Punkt 2.

Tabell 2 – Elektriska metoder

Nr	Namn	Beskrivning	Djurkategori	Grundläggande parametrar	Särskilda krav i kapitel II i denna bilaga
1	Elektrisk bedövning, enbart huvudet	Hjärnan exponeras för ström som genererar en generaliserad epileptiform aktivitet på elektroencefalogram (EEG).	Alla arter.	Lägsta ström (A eller mA). Minsta spänning (V). Högsta frekvens (Hz). Minsta exponeringstid. Längsta intervall mellan bedövning och stickning (s). Kalibreringsfrekvens för utrustningen. Optimering av strömstyrkan. Förebyggande av elchocker före bedövningen.	Punkt 3.
2	Elektrisk avlivning, hela kroppen	Kroppen exponeras för ström som samtidigt genererar en generaliserad epileptiform aktivitet på EEG (bedövning) och leder till hjärtflimmer eller att hjärtat stannar (avlivning).	Alla arter utom lamm eller spädgrisar mindre än 5 kg levande vikt och boskap.	Lägsta ström (A eller mA). Minsta spänning (V). Högsta frekvens (Hz). Minsta exponeringstid. Kalibreringsfrekvens för utrustningen. Optimering av strömstyrkan. Förebyggande av elchocker före bedövningen.	Punkt 3. Punkt 4 för rävar och chinchillor.

3	Ström-förande vattenbad	Hela kroppen passerar genom ett strömförande vattenbad som genererar en generaliserad epileptiform aktivitet på EEG (bedövning) och eventuellt leder till hjärtflimmer eller att hjärtat stannar (avlivning).	Fjäderfä.	Minimering av smärta vid fjättring. Optimering av strömstyrkan. Längsta fjättringstid före vattenbadet. Fåglarna ska doppas upp till vingbasen. Längsta intervall mellan bedövning och stickning för frekvens över 60 Hz.	Punkt 5.
---	-------------------------	---	-----------	---	----------

Tabell 3 – Gasmeter

Nr	Namn	Beskrivning	Djurkategori	Grundläggande parametrar	Särskilda krav i kapitel II i denna bilaga
1	Koldioxid i höga koncentrationer	Djur som är vid medvetande exponeras för en gasblandning som innehåller mer än 30 % koldioxid.	Svin, fjäderfä och pälsdjur.	Koncentration av koldioxid. Exponeringens längd. Längsta intervall mellan bedövning och stickning (svin).	Punkt 6. Punkt 7 för fjäderfä.
2	Koldioxid i låga koncentrationer	Djur som är vid medvetande exponeras för en gasblandning som innehåller mindre än 30 % koldioxid.	Svin och fjäderfä.	Koncentration av koldioxid. Exponeringens längd. Längsta intervall mellan bedövning och stickning vid bedövning (svin).	Punkt 7 för fjäderfä.
3	Inerta gaser	Djur som är vid medvetande exponeras för en blandning av inerta gaser såsom argon eller nitrogen som innehåller mindre än 2 % syre.	Svin och fjäderfä.	Koncentration av syre. Exponeringens längd. Längsta intervall mellan bedövning och stickning i fall av bedövning (svin).	Punkt 7 för fjäderfä.

4	Kolmonoxid (ren källa)	Djur som är vid medvetande exponeras för en gasblandning som innehåller mer än 4 % kolmonoxid.	Pälsdjur och spädgrisar.	Gaskällans kvalitet. Koncentration av kolmonoxid. Exponeringens längd. Gasens temperatur.	Punkt 8.
5	Kolmonoxid i samband med andra gaser	Djur som är vid medvetande exponeras för en gasblandning som innehåller mer än 1 % kolmonoxid i samband med andra giftiga gaser.	Pälsdjur.	Koncentration av kolmonoxid. Exponeringens längd. Gasens temperatur. Filtrering av gas från motor.	Punkt 8. Punkt 9.

Tabell 4 – Övriga metoder

Nr	Namn	Beskrivning	Djurkategori	Grundläggande parametrar	Särskilda krav i kapitel II i denna bilaga
1	Dödlig injektion under överinseende av veterinär	Förlust av medvetande och känslighet åtföljt av irreversibel död framkallad av injektion av veterinärmedicinska läkemedel.	Alla arter.	Ej tillämpligt.	Ej tillämpligt.

Kapitel II — Särskilda krav för vissa metoder

1. Maceration

Denna metod ska leda till djurets omedelbara maceration och död.

2. Halsdislokation

Metoden halsdislokation får användas på högst femtio djur per dag.

3. Elektrisk bedövning, enbart huvudet

3.1 Vid användning av elektrisk bedövning av enbart huvudet ska elektroderna placeras på båda sidor om skallen.

3.2 Elektrisk bedövning av huvudet ska utföras i enlighet med kraven på lägsta ström i tabell 1.

Tabell 1 — Lägsta ström vid elektrisk bedövning av huvudet

Djurkategori	Nötkreatur, 6 månader eller äldre	Nötkreatur, yngre än 6 månader	Får och getter	Svin	Höns	Kalkoner
Lägsta ström	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

4. Elektrisk avlivning, hela kroppen

4.1 Får, getter och svin.

Strömstyrkan vid elektrisk avlivning, hela kroppen, ska uppgå till minst 1 ampere för får och 1,30 ampere för grisar.

4.2 Rävar

Elektroderna ska placeras i mun och rektum, och strömstyrkan ska uppgå till minst 0,3 ampere och spänningen till minst 110 volt i minst tre sekunder.

4.3 Chinchillor

Elektroderna ska placeras från öra till svans, och strömstyrkan ska uppgå till minst 0,57 ampere i minst 60 sekunder.

5. Strömförande vattenbad för bedövning av fjäderfä

5.1 Djur får inte fjättras om de är för små för bedövning i strömförande vattenbad eller om fjättringen sannolikt orsakar smärta eller ökar tidigare smärta (t.ex. skadade djur). I sådana fall ska djuren avlivas med en annan metod.

5.2 Fotbyglarna ska vara våta innan de levande fåglarna hängs upp i båda fötterna.

5.3 Vid bedövning i strömledande vattenbad ska strömstyrkan uppgå till minst de värden som framgår av tabell 2, och djuren ska utsättas för den strömstyrkan i minst fyra sekunder.

Tabell 2— Elektriska krav på utrustning för bedövning i strömledande vattenbad

Frekvens (Hz)	Höns	Kalkoner	Ankor och gäss
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA
200–400 Hz	150 mA	400 mA	Inte tillåtet
400–1 500 Hz	200 mA	400 mA	Inte tillåtet

6. Koldioxid i höga koncentrationer (mer än 30 %)

Inget djur får visa tecken på medvetande eller känslighet efter exponering i 30 sekunder.

7. Koldioxid i höga och låga koncentrationer, användning av inerta gaser eller en kombination av dessa gasblandningar för fjäderfä

Under inga omständigheter får gas hamna i kammaren eller lokalen där fjäderfä ska bedövas och avlivas på ett sådant sätt att det kan orsaka brännskador eller oro på grund av köld eller brist på fukt.

8. Kolmonoxid (ren källa eller i samband med andra gaser) för pälsdjur

8.1 Djuren ska oavbrutet övervakas visuellt.

8.2 Djuren ska hanteras individuellt, och man ska se till att djuret är medvetslöst eller har dött innan följande djur hanteras.

8.3 Djuren kvarhålls i kammaren tills dess att de har dött.

9. Kolmonoxid i samband med andra gaser för pälsdjur

9.1 Utströmningssgas från en motor, som är avsedd för detta ändamål, får användas vid avlivning om försök har visat att gasen

a) är tillräckligt avkyld,

b) är tillräckligt filtrerad,

c) är fri från alla irriterande ämnen eller gaser.

9.2 Djuren får föras in i kammaren först när den fastställda lägsta kolmonoxidkoncentrationen har uppnåtts.

BILAGA II

KONSTRUKTION, UTFORMNING OCH UTRUSTNING I SLAKTERIER

(enligt artikel 11)

1. Alla stallutrymmen

- 1.1 Ventilationssystemen ska utformas, konstrueras och underhållas så att djurens välbefinnande ständigt garanteras, med hänsyn till förväntade väderleksförhållanden.
- 1.2 När mekanisk ventilation krävs ska det finnas en reservanläggning som kan användas vid funktionsfel.

2. Stallutrymmen för djur som inte levereras i containrar

- 2.1 Fällor, drivgångar och ramper ska utformas och konstrueras så att
 - a) Djuren kan förflytta sig fritt i önskad riktning enligt deras naturliga beteende och de så att de inte störs,
 - b) grisar eller lamm kan gå bredvid varandra, utom när det gäller ramper som för till anordningar för fixering.
- 2.2 Vattenförsörjningssystemen ska utformas och konstrueras så att samtliga djur oavbrutet har fri tillgång till dricksvatten utan risk för att de skadas eller att deras rörelseförmåga begränsas.
- 2.3 Det ska finnas en väntbox med plant golv och fasta väggar mellan fällorna och drivgången som för till bedövningsutrymmet, vilket möjliggör ett jämnt flöde av djur till bedövning och avlivning så att djurhanteraren inte behöver skynda på djuren från fällorna. Väntboxen ska utformas så att inga djur kan fastna eller trampas ned.
- 2.4 Golven ska byggas på ett sätt som gör att djuren inte riskerar att halka, falla eller skada sina fötter.

3. Utrustning och lokaler för fixering

- 3.1 Utrustning och lokaler för fixering ska utformas och konstrueras så att de
 - a) optimerar tillämpningen av bedövnings- och avlivningsmetoderna,
 - b) förebygger skador och kontusioner hos djur,
 - c) minimerar kamp och höga ljud när djuren hålls fast.
- 3.2 Bedövningsboxar som används i samband med bultpistoler ska utrustas med en anordning som hindrar djuret från att röra huvudet både i sid- och höjded.
- 3.3 I system för fasthållning av nötkreatur får djuren inte vändas upp och ner eller tvingas i onaturliga ställningar.

4. Elektrisk bedövningsutrustning

- 4.1 Elektrisk bedövningsutrustning ska vara utrustad med en anordning som registrerar uppgifterna om de centrala elektriska parametrarna för varje bedövat eller avlivat djur.
- 4.2 Den elektriska apparaturen ska ge konstant ström.

5. Utrustning för bedövning i strömledande vattenbad

- 5.1 Mekanismen för fotbyglar ska utformas och placeras så att upphängda fåglar inte stöter mot hinder och utsätts för minsta möjliga stress.
- 5.2 Fotbyglarna längs med hela linjen fram till skållningsbehållaren måste vara lätt tillgängliga för den händelse att djur måste avlägsnas från slaktlinjen.
- 5.3 Metallfotbyglarnas storlek och form ska vara anpassade till storleken på benen på de fjäderfä som ska slaktas för säker elkontakt utan smärta.
- 5.4 Utrustning för bedövning med strömförande vattenbad ska vara försedd med en elektriskt isolerad ingångsramp och utformad och underhållen så att vattnet hindras från att svämma över vid ingången.
- 5.5 Den elektrod som är nedsänkt i vattnet ska löpa längs hela vattenbadets längd. Vattenbadet ska vara utformat och underhållet så att fotbyglarna har ständig kontakt med den jordade gummiribban medan byglarna passerar över vattnet.
- 5.6 Ett system som är i kontakt med fåglarnas bröst ska installeras från det ställe där fåglarna hängs upp till stället där fåglarna doppas i vattenbadet för att lugna ner dem.
- 5.7 Vattenbad ska förses med konstant ström.
- 5.8 Det strömförande vattenbadet ska vara tillgängligt så att fåglar som bedövats och fortfarande ligger i vattenbadet på grund av funktionsfel eller förseningar på linjen kan avblodas.

6. Utrustning för bedövning av grisar med gas

- 6.1 Gaskammare och utrustning för förflyttning av djuren genom dem ska utformas och konstrueras så att de
 - a) optimerar tillämpningen av gasbedövning,
 - b) förebygger skador och och kontusioner hos djur,
 - c) minimerar kamp och höga ljud när djuren hålls fast.
- 6.2 Gaskammarna ska vara utrustade med apparater som mäter, visar och registrerar gaskoncentration och exponeringstid och som ger en klart synlig och hörbar varning om gaskoncentrationen faller under föreskrivet värde.
- 6.3 Gaskammaren och transportmekanismen ska utformas och konstrueras så att visuell inspektion av djuren ska kunna ske under alla skeden i bedövningen.
- 6.4 Gaskammaren ska utformas så att djuren, även vid högsta tillåtna genomflöde, kan lägga sig ner utan att hamna på varandra.

7. Utrustning för bedövning av fjäderfä med gas

- 7.1 Punkterna 6.1 och 6.2 ska tillämpas på utrustning för bedövning av fjäderfä med gas.
- 7.2 Lokaler för fjäderfä ska utformas och konstrueras så att djuren förs in i gasblandningarna i transportboxar utan avlastning.

BILAGA III
DRIFTSBESTÄMMELSER FÖR SLAKTERIER

(enligt artikel 12)

1. Ankomst, förflyttning och hantering av djur

1.1 Den djurskyddsansvariga eller en person som rapporterar direkt till denna ska systematiskt bedöma varje djurförsändelse ur djurskyddssynpunkt och kartlägga de prioriterade områdena, bland annat genom att fastställa vilka djur som har särskilda skyddsbehov och vilka motsvarande åtgärder som bör vidtas.

1.2 Djuren ska avlastas så snabbt som möjligt efter ankomst och därefter slaktas utan onödiga dröjsmål.

För fjäderfä och hardjur får den totala tiden för transport, inbegripet tiden mellan avlastning och slakt, inte överstiga 12 timmar.

För däggdjur, utom hardjur, får den totala tiden för transport, inbegripet tiden mellan avlastning och slakt, inte överstiga

- a) 19 timmar för inte avvanda djur,
- b) 24 timmar för hästdjur och grisar,
- c) 29 timmar för idisslare.

Efter utgången av dessa tidsgränser ska djuren stallas upp, utfodras och därefter ges små mängder foder med lämpliga mellanrum. I sådana fall ska liggytorna förses med lämpligt strömedel eller motsvarande material i tillräcklig mängd anpassad efter artens behov av komfort och antalet berörda djur. Materialet ska i tillräcklig utsträckning absorbera urin och avföring.

1.3 Behållare i vilka djur transporteras ska hanteras varsamt och får framför allt inte kastas eller tappas.

1.4 När behållare lastas på varandra bör nödvändiga försiktighetsåtgärder vidtas för att

- a) hindra att urin och avföring faller på djuren i underliggande behållare,
- b) se till att behållaren står stadigt,
- c) se till att ventilationen inte störs.

1.5 Avvanda djur, lakterande mjölkdjur, hondjur som har fött under transporten eller djur som levererats i behållare ges förtur till slakt före andra typer av djur. Om detta inte är möjligt ska åtgärder vidtas för att lindra djurens lidande, bland annat genom att

- a) mjölkdjur mjölkas med högst 12 timmars mellanrum,
- b) se till att förhållandena är lämpliga för digivning och det nyfödda djurets välbefinnande om ett hondjur har fött,
- c) förse djuren med vatten om de har levererats i behållare.

1.6 Däggdjur, utom hardjur, som inte omedelbart förs till slaktplatsen efter avlastningen ska hela tiden ha dricksvatten tillgängligt med hjälp av lämplig utrustning.

- 1.7 Det ska vara förbjudet att
- utsätta djur för slag eller sparkar,
 - utöva tryck på särskilt känsliga kroppsdelar på ett sätt som kan orsaka djuren smärta eller lidande som kan undvikas,
 - lyfta djuren i huvud, öron, horn, ben, svans eller päls eller hantera dem på annat sätt som kan orsaka smärta eller lidande som kan undvikas,
 - använda pikar eller andra instrument med spetsiga ändar.
- 1.8 Användning av instrument som ger elektriska stötar ska undvikas i möjligaste mån. Under alla omständigheter får sådana instrument endast användas i fråga om fullvuxna nötkreatur och grisar som vägrar att förflytta sig och endast om djuret har fri väg framåt. Stötarna får inte vara längre än en sekund, de ska komma med tillräckligt långa intervaller, och får användas endast mot djurets bakdelsmuskulatur. Stötarna får inte upprepas om djuret inte reagerar på dem.
- 1.9 Djuren får inte bindas fast i hornen eller nosringen och djurens ben får inte bindas ihop. Om djuren måste vara bundna ska rep, tjuder eller annat hjälpmedel som används vara
- tillräckligt starka för att inte gå sönder,
 - så beskaffade att djuren vid behov kan ligga ned samt äta och dricka,
 - utformade på så sätt att det inte finns risk för strypning eller skada och så att djuren snabbt kan släppas lösa.

2. Ytterligare bestämmelser för uppstallning av däggdjur (utom hardjur)

- 2.1 Djuren ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna stå upprätta, lägga sig ned och vända sig.
- 2.2 Djuren ska stallas upp på ett säkert sätt och man måste se till att de inte kan rymma och skyddas mot rovdjur.
- 2.3 Varje dag då slakteriet är i drift ska isoleringsfällor för djur som behöver särskild vård förberedas och hållas redo för omedelbar användning innan djuren ankommer.
- 2.4 Den djurskyddsansvarige eller en person med lämplig kompetens ska regelbundet kontrollera djurens omständigheter och hälsotillstånd.

3. Avblodning av djur

- 3.1 Om samma person ansvarar för bedövning, fjättring, upphängning och avblodning av djuren ska samtliga dessa moment utföras på ett djur innan de utförs på ett annat djur.
- 3.2 Om en bedövningsmetod inte avlivar djuret ska båda halspulsåderna eller blodkärl från vilka de utgår systematiskt skäras av.
- 3.3 Fåglar ska inte slaktas med automatisk halsavskärning om man inte med säkerhet kan fastställa att utrustningen effektivt skurit av blodkärlen. Om utrustningen inte varit effektiv ska fåglarna avlivas utan dröjsmål.

BILAGA IV
ÖVERENSSTÄMMELSE MELLAN VERKSAMET OCH KRAV PÅ
KOMPETENSPROV

(enligt artikel 18)

Slaktverksamhet som avses i artikel 7.2	Ämnen i kompetensprov
Slaktverksamhet som avses i artikel 7.2	Djurs beteende, djurs lidande, medvetande och känslighet, stress hos djur.
a) Hantering och vård av djur innan de hålls fast.	Praktiska aspekter av att hantera och hålla fast djur.
b) Fasthållning av djur för bedövning eller avlivning.	
c) Bedövning av djur.	Praktiska aspekter av bedövningsmetoder. Reservmetoder för bedövning och/eller avlivning. Underhåll av reservutrustning för bedövning och/eller avlivning.
d) Bedömning av att bedövningen sker effektivt.	Övervakning av att bedövningen varit effektiv. Reservmetoder för bedövning och/eller avlivning.
e) Fjättring eller upphängning av levande djur.	Praktiska aspekter av att hantera och hålla fast djur.
f) Avblodning av levande djur.	Övervakning av att bedövningen varit effektiv. Reservmetoder för bedövning och/eller avlivning.